

Historické dopravní prostředky – na silnici a ve vzduchu

Název emise: Historické dopravní prostředky

Den vydání: 18. února 2015

Platnost: ode dne vydání ve styku tuzemským i mezinárodním až do odvolání

Hodnota:

13 Kč – č. 838 (ČP) - **automobil**

Výtvarný návrh: Václav Zapadlík

13 Kč – č. 839 (ČP) - **letadlo**

Výtvarný návrh: Pavel Sivko

Rozměr známkového obrazu: 40 x 23 mm

Druh tisku: plnobarevný OF

Textová forma: 4x 50 (v PA vždy obě hodnoty v šachovnicovém uspořádání)

Papír: ofsetový

Náklad: 750 tis. sérií

Datum tisku: 15. 12. 2014

FDC: OTp; automobil v barvě černé, letadlo v barvě hnědé

Rytec obou FDC: Bohumil Šneider

S emisí Historické dopravní prostředky měli vydavatel našich poštovních známek i Česká pošta šťastnou ruku. Zapadlíkovy silniční a Sivkovy vodní a vzdušné dopravní prostředky jsou zajímavé a hezky graficky provedené, nadto letos s nominální hodnotou opět v základní výši - takové známky jistě potěší nejen sběratele, ale i běžné uživatele poštovních listovních služeb.

Automobil Walter 6B Regent v úpravě ze Sodomkovy vysokomýtské karosárny už na vlastní oči nevidíme, nedochoval se, ale stejný typ vozu s jinými karoseriemi je součástí a ozdobou hned několika sbírek autoveteránů. Zakladatel značky, Josef Walter, byl původně zámečnickem. Ve své pražské dílně na přelomu 19. a 20. století stavěl jízdní kola, a zjevně úspěšně, protože zanedlouho k nim přibýly malé motocykly a pak i motorové tříkolky. Typický selfmade-

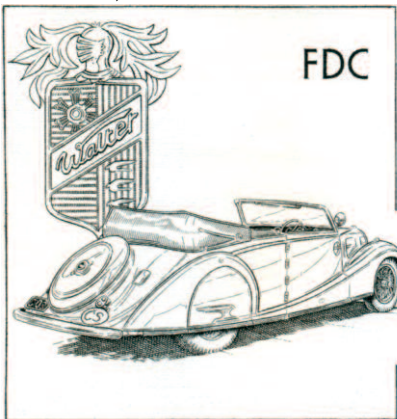

man, neboli ten, kdo se vlastními silami vypracoval k úspěchu, krok po kroku rozvíjel svůj závod, a pozornost veřejnosti získával i úspěchy svých strojů na motoristických soutěžích. Nedlouho před vypuknutím Velké války otevřel továrnu v Jinonicích, a to už byla vlastně nová automobilka, z níž vyjžděly modely W I, II a III. Po necelých deseti letech ji opustil a založil další továrnu, v Košících, kde se vyráběly autodíly a později i motocykly, po druhé světové válce krátce i automobily. Původní firma se úspěšně zabývala i výrobou leteckých motorů, licenci od ní zakoupila dokonce i slavná britská značka Rolls-Royce.

Historie automobilky Walter skončila v polovině padesátých let, pak se jinonická továrna pod značkou Motorlet věnovala výrobě leteckých motorů, často v sovětské licenci. Po roce 1989 výroba upadala, firma musela opustit tovární areál, který byl zčásti zbourán a nyní na jeho místě probíhá výstavba kancelářských a obytných budov. Má tu vzniknout nová čtvrt s názvem

Q5 Waltrovka. Slavnou minulost nám nyní tedy připomíná nová známka, na níž je jeden z nejluxusnějších modelů automobilky, který se dochoval už jen na fotografiích...

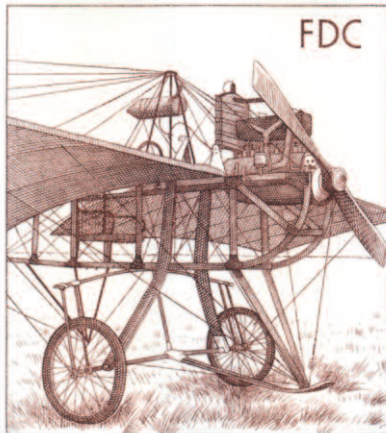
Kresba na obálce dne vydání zobrazuje stejný automobil, ale při pohledu zezadu a s otevřenou střechou. Nad zadním nárazníkem je oválná mezinárodní poznávací značka s označením ČS (což není nesprávná podoba, jak by se na první pohled mohlo zdát, protože za první republiky vedle obvyklého CS si bylo možno soukromě nechat zhotovit i značku s háčkem, tedy v podobě ČS – jak uvádí literatura „záleželo jen na chtění majitele vozu“), a poznávací značka, na kterou autor uvedl číslo 2.015, odkazující na rok vydání emise. V razítku je iniciála W s korunkou. Známka se mi líbí, jako ostatně skoro všechny Zapadlíkovy, podání majestátního vozu je technicky věrné a přitom s něj číší umělecká suverénnost autora, který to prostě má v ruce...

Na druhé známce emise je letadlo Metoděje Vlacha, konstruktéra a leteckého pionýra, jehož jméno je v historii zastíněno známějšími Kašparem a Čihákem, ale který se rovněž významně podílel na rozvoji letectví u nás. Jako první sestrojil stroj z tuzemských součástí a s českým motorem a v roce 1912 s ním úspěšně vzlétl. Nebyl to přitom jeho první pokus, už předtím sestrojil dva jiné letecké aparáty, jejichž stavbu financoval ze svého jistě nevelkého platu montéra u mladoboleslavské firmy Laurin a Klement. Původní jednoplošník s dřevěným rámem, s rozpětím křídel

deset metrů a dvoumetrovou vrtulí, se nedochoval. Letečtí nadšenci z nadace Metoděje Vlacha však sestrojili jeho funkční repliku, kterou si budeme moci prohlédnout v nově zbudovaném Muzeu M. Vlacha na letišti v Mladé Boleslavi. Jeho otevření je plánováno na letošního 12. dubna, tedy na Světový den kosmonautiky. Návštěva jistě bude stát za to, a nejen kvůli expozici – zajímavá je už sama budova muzea, která loni získala titul Stavba roku 2014!

Na obálce dne vydání je stejné letadlo z jiného úhlu, v odpovídajícím retro podání tak trochu lhotákovského ducha, v razítku je detail jeho motoru. Provedení známky je lehké a čisté, technicky věrné a přitom výtvárně zdařilé. Podle mého názoru - jedna z nejhezčích Sivkových známek.

Autorem rytin na obou FDC je Bohumil Šneider, a zejména ta s letadlem je opravdu zdařilá. Jistě by obstála i jako samostatná grafika, takže ji možná zanedlouho uvidíme v nabídce prodejců suvenýrů, vystřiženou z obálky a opatřenou paspartou s rámečkem – samozřejmě za mnohem vyšší cenu. Ale to je už odedávna osud našich krásných rytin na FDC, a dokonce i známek z emisí Umění, stačí se projít po Karlově mostě nebo pražském Starém Městě, a podobných uvidíte více.

Nakonec to jde brát jako výraz respektu a obdivu k práci našich výtvarníků, rytců a tiskařů. Vždyť kde jinde ve světě se ještě používá ušlechtilá rukodělná (a tedy na čas velmi náročná) technika tisku z plochy, jejíž výsledky si můžete koupit na poště za dvacku? FB